

Beleidsplan 2025-2030

Stichting Museumpark Archeon

Vastgesteld door: bestuur SMA	
Datum: September 2024 Datum: April 2025	Bestuur Stichting Museumpark Archeon

Stichting Museumpark Archeon (2024) Beleidsplan 2025-2030

Copyright © 2024 Stichting Museumpark Archeon

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs.

INHOUD

Voorwoord	5
Projecten & verbindingen	5
1. Museumpark Archeon	6
geschiedenis.....	6
Archeologiehuis Zuid-Holland.....	7
ICOM	7
Museumregistratie.....	7
Missie en Visie.....	7
missie	8
visie	8
De (tien) acht a's van Archeon	8
Doelstellingen	9
Algemene doelstellingen.....	9
operationele doelstellingen	10
Actuele regionale & (inter)nationale ontwikkelingen.....	11
SWOT analyse	12
2. Publiek.....	13
Doelgroepen	13
Presentatie.....	13
Vaste opstelling reconstructies.....	13
Dynamische presentatie	14
Vaste opstelling Archeologiehuis zuid-Holland.....	14
tijdelijke tentoonstelling	14
Expositie Museumpark	14
Publieksactiviteiten	15
Evenementen	15
Educatie	15
Lezingen	16
Marketing en PR.....	16
Doelgroepen – middelenmatrix	17
3. De collectie.....	18
Collectiebeschrijving	18
Kerncollectie Archeologische voorwerpen	18
De Romeinse Zwammerdamschepen	18
Kerncollectie reconstructies	18
Kerncollectie documenten.....	19
Kerncollectie immaterieel erfgoed	19
Digitalisering van de collectie	19
Collectiemutaties	19
Collectieregistratie & documentatie.....	19
Onderzoek.....	20
4. Organisatie en bedrijfsvoering.....	21
Rechtspositie, structuur en beleid	21
Stichting Museumpark Archeon	21
Archeon Novum vof	21
Vereniging Vrienden van Archeon	22

Personeel en organisatie.....	22
personeel en organisatie	22
Ondernemingsraad	22
Vrijwilligers.....	22
Archeon Academy	23
Veiligheid	23
Financiën.....	23
5. BELEIDSPlan 2025-2030	24
Bijlage 1: Overzicht Stakeholders	25

VOORWOORD

Wij presenteren u hierbij het zes-jaren beleidsplan, 2025-2030, van de Stichting Museumpark Archeon.

In dit document is het museale beleid van Stichting Museumpark Archeon, ondergebracht, compleet met de uitvoering en het toezicht op de realisatie. Het beleidsplan formuleert de doelstelling van de totale organisatie voor de middellange en lange termijn. Stichting Museumpark Archeon is culturele instelling conform de Museum Registratie en de ICOM definitie en de Ethische Code Musea en heeft de Anbi status.

Per 10 december 2015 is de Stichting Museumpark Archeon (hierna te noemen SMA) officieel erkend door het Museumregister Nederland. Lidmaatschap van de Nederlandse Museumvereniging en acceptatie van de museumkaart werd hierbij vanaf 1 juli 2016 mogelijk.

SMA is verantwoordelijk voor het museale beleid, het educatie programma en de toepassing van Governance Code Cultuur 2019 waarin opgenomen de Fair Practice en de Code diversiteit & inclusie. Archeon Novum is in opdracht van de SMA, verantwoordelijk voor de uitvoering en exploitatie van het Museumpark, de publieksfunctie, het totale onderhoud en de horeca. Zij voert in opdracht en onder toezicht van SMA het museale- en educatieve beleid uit.

Sinds 2018 voert de SMA in opdracht van de provincie Zuid-Holland de archeologische restauratieve werkzaamheden uit aan de maritieme Romeinse collectie van de zwammerdamschepen. Naast de provincie Zuid-Holland is de gemeente Alphen aan den Rijn middels de EDBA en het Mondriaanfonds radiant in de dit project.

Ook het intensiveren van de relaties met de wetenschap en universiteiten zijn onderdeel van dit beleidsplan. Er is een intensief samenwerkingsprogramma met alle betrokken museale Limes-instellingen van de Neder-Germaanse Limes die per 2021 opgenomen zijn op de UNESCO Werelderfgoedlijst.

PROJECTEN & VERBINDINGEN

Archeon is o.a. aangesloten bij:

- ↳ EXARC;
- ↳ ICOM;
- ↳ DVA; Destination Viking Association (vice chair)
- ↳ PRET ;Platform recreatie & toerisme

Archeon heeft aan meerdere projecten deelgenomen, waaronder:

- ↳ Openarch 2011-2015;
- ↳ Zeitgeist & Didarchtik, lifelong learning;
- ↳ Delpi project van EU Cultuur 2005;
- ↳ Prins Bernard Cultuurfonds; Themafonds digitalisering Erfgoedcollecties Zuid-Holland 2019/20
- ↳ Stichting VSB Fonds; Zwammerdam 2018
- ↳ Fonds Alphen; Zwammerdam 2018
- ↳ Erfgoedlijnen LIMES Zuid-Holland; Zwammerdam
- ↳ Mondriaanfonds; Zwammerdam 2018 tot heden

EXARC.net

Lifelong Learning Programme

↳ EDBA; Alphen aan den Rijn, Zwammerdam 2017

Sinds 2015:

- ↳ Is Archeon een geregistreerd museum;
- ↳ Heeft Archeon het gouden Green Key certificaat;
- ↳ Trees for All; € 0,40 CO2 compensatie per geparkeerde auto
- ↳ Groene Cirkel; biodiversiteit bijen en insecten
- ↳ Sinds 2019 1440 zonnepanelen als parkeerafdak

1. MUSEUMPARK ARCHEON

GESCHIEDENIS

MPA is een archeologisch museumpark gelegen in Alphen aan den Rijn, gespecialiseerd in het op een interactieve wijze tentoonstellen van ca. 11.000 jaar van de geschiedenis van Nederland.

Vanaf de jagers-verzamelaars van het mesolithicum (8800 v. Chr.) , de Romeinse periode in Nederland van 4 voor Chr. Tot 280 n. Chr.) tot de Middeleeuwen van de 15^e eeuw. Archeon beheert een bijzondere collectie, welke bestaat uit 43 reconstructies van (pre)historische gebouwen, boerderijen en hutten. Medewerkers van MPA, zogeheten ArcheoTolken en bewoners van de locaties, nemen de bezoekers mee in de levende geschiedenis van Nederland.

In 2024 vierde MPA haar 30 jarig bestaan. De Vereniging vrienden van Archeon vierde dit heugelijk feit mee. De Gemeente Alphen aan den Rijn, burgemeester Liesbeth Spies, overhandigde de erepenning van de stad aan de directie van Museumpark Archeon.

In 2025/2026 zijn replica's van twee Vikingschepen van de collectie van de Gokstad uit Tonsberg Noorwegen. In 1880 is dit schip gevonden in een grafheuvel. Samen met twee kleinere schepen is het destijds als graf meegegaan. Deze twee kleinere schepen liggen in MPA. Sinds 2026 ook een replica van de Skuldelev V een 15 meter lang oorlogsschip. Gebouwd onder de auspiciën van het Vikingskip Museet Roskilde dk in MPA.

In de jaren 2024 en 2025 en doorlopend in 2026 zijn de prehistorische locaties de Trechterbeker (een reconstructie van de archeologisch opgraving in Fleugeln, en de ijzertijd boerderij van de vindplaats Esinghe, Noord Groningen geheel herbouwd. Alle 8 prehistorische locaties zijn voorzien van een uitgebreide collectie replica's van archeologische gebruiksvorwerpen.

ARCHEOLOGIEHUIS ZUID-HOLLAND

Het Archeologiehuis Zuid-Holland, gevestigd bij de ingang van Museumpark Archeon te Alphen aan den Rijn, is gevestigd in een reconstructie van de Villa van Rijswijk, een Romeins inheems boerenbedrijf te dateren in de eerste 2 eeuw van onze jaartelling. Het is opgegraven in de jaren zestig aan de Tubasingel te Rijswijk, onder de leiding van Prof.Dr. J.H.F. Bloemers

In 2011 opende toenmalig prinses Maxima de deuren van het Archeologiehuis Zuid-Holland. Het museum toont een collectie van archeologische objecten afkomstig uit Zuid-Holland en dateerbaar van de prehistorie, Romeinse Tijd en de middeleeuwen. Het museum omvat drie afdelingen:

- Het Romeins Museum is gevestigd op de begane grond en draagt de Romeinse archeologie van de regio uit.
- De bovenzaal van het Archeologiehuis toont de archeologie van de prehistorie, Romeinse Tijd en middeleeuwen aan de hand van objecten uit het Provinciaal Depot Zuid-Holland.
- De afdeling Rijnstreek van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland is ook gehuisvest in de villa Rijswijk
- De entreezaal bevat een introductiefilm en op de eerste etage is een zaal voor wisseltentoonstellingen.

ICOM

“Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat aan de samenleving en haar ontwikkeling. Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiele en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegten.”¹

MUSEUMREGISTRATIE

Archeon is sinds december 2015 geregistreerd als een erkend museum. De Museumkaart wordt geaccepteerd.

MISSIE EN VISIE

Archeon is een Archeologisch openlucht museum met een historisch overzicht van de geschiedenis van Nederland. Centraal in de organisatie staat het tonen van het Nederlands materiele- en immateriële erfgoed van het mesolithicum 8800 voor Chr. tot en met de 15e eeuw.

De kerndoelen zijn het tonen van de museale presentatie, het dagelijks leven van de drie perioden t.w. de prehistorie, de Romeinse periode in Nederland en de middeleeuwen tot en met de 15e eeuw.

De maatschappelijk relevantie, meteen educatief-, informatieve doelstelling omlijst met vertier en vermaak en dit alles in een historisch verantwoorde omgeving.

¹ ICOM definitie van de term museum – Ethische Code voor Musea, 2006

MISSIE

Archeon faciliteert de ontmoeting tussen een zo breed mogelijk publiek en de geschiedenis van Nederland op een informatieve en interactieve wijze, met als doel het verzorgen van een fijne, leuke en bovenal leerzame ervaring in een zo authentiek mogelijke (pre)historische omgeving. Archeon beheert en presenteert authentieke reconstructies van 43 gebouwen, meerdere monumenten en gebruiksvoorwerpen gebaseerd op archeologische opgravingen om het materiele en immateriële erfgoed van Nederland nu en in de toekomst te waarborgen.

VISIE

Archeon:

- ✓ Betreft op wijze een bij het verhaal;
- ✓ Treedt op voor de

interactieve
breed publiek
vertelde

als
kenniscentrum
archeologie en
geschiedenis
Nederland,

van

waar de bezoekers op verschillende wijzen kennis en inzichten kunnen verwerven;

- ✓ Is door het dynamische karakter van het museum (met zijn medewerkers, activiteiten en shows) constant nieuw voor terugkerende bezoekers;
- ✓ Is naast een leerzame ervaring ook een fantastisch dagje uit;
- ✓ Toont de diversiteit van ons land en de ontwikkeling van de samenleving door de jaren heen;
- ✓ Visualiseert de relatie tussen het verleden en het heden;
- ✓ Is een socio-culturele onderneming met culturele én maatschappelijke activiteiten;
- ✓ Is het podium voor liefhebbers van geschiedenis (bezoekers, medewerkers en vrijwilligers) om zich te ontplooiën;
- ✓ Vervult een voorbeeldfunctie voor verwante Europese openluchtmusea;

DE (TIEN) ACHT A'S VAN ARCHEON

- ☑ **A status** wij willen het beste Archeologisch Openlucht Museum zijn van Europa met de mooiste authentieke locaties, en de beste educatieve kennis & presentaties.
- ☑ **Archeologie** is de basis en het uitgangspunt van hetgeen Archeon is en wil zijn; alle locaties en materialen zijn gebaseerd op archeologische vondsten en al ons handelen vindt hierin haar basis.
- ☑ **Aandacht** is er voor al onze gasten, zij zijn onze nummer 1 en wij nemen hen mee terug in de tijd, in onze geschiedenis en wij verwelkomen hen in het dagelijks leven van toen.
- ☑ **Authentiek** is het uitgangspunt voor wat wij willen zijn; voor al onze collecties en kennis van ons materieel en immaterieel erfgoed
- ☑ **Actief** verwelkomen wij onze bezoekers op onze locaties en nodigen hen gastvrij uit om plaats te nemen en mee te participeren.
- ☑ **Attractief** vertellen wij onze verhalen vanuit onze eigen persoonlijkheid en karakter en daarbij ook gebruik makend van de ons ten dienste staande theatrale technieken.
- ☑ **Aanpassen** doen wij ons aan de vragen en interesses van onze bezoekers, maar ook bij dynamische situaties op de werkplek.

- ☑ **Actueel** blijven wij in het bijhouden van onze kennis over de archeologie, de geschiedenis, de mens als gast en bezoeker en de ontwikkelingen in de museale wereld, wij nemen deel aan lezingen en bezoeken musea.
- ☑ **Attent** zijn wij op onze locaties, de inrichting en huisraad, als ook op ons eigen verzorging, kleding, netheid en die van onze collega's.
- ☑ **Avontuurlijk** zoals de geschiedenis van Nederland is, zo is een bezoek aan MPA

DOELSTELLINGEN

ALGEMENE DOELSTELLINGEN

- ↳ Het in stand houden van SMA en het Archeologiehuis Zuid-Holland in zowel fysieke vorm, evenals als instituut, in zowel de nabije, als de verre toekomst.
- ↳ Het optreden als gastheer voor een breed, gevarieerd publiek. SMA richt zich zowel op schoolkinderen, ouderen en gezinnen uit de regio, als op een nationaal en internationaal publiek.
- ↳ Het zorg dragen voor een vermakelijke en plezierige dag/bezoek in een historische wetenschappelijk verantwoorde omgeving.
- ↳ Het fungeren als kenniscentrum voor de geschiedenis en archeologie van Nederland van het mesolithicum tot en met de 15e eeuw en later. Hiertoe wordt kennis over het materiële en immateriële erfgoed van ons land van deze periode verzameld en gedocumenteerd.
- ↳ Het op een informatieve en interactieve wijze tentoonstellen, evenals het documenteren en registreren van
 - De kerncollectie reconstructies;
 - De kerncollectie archeologische voorwerpen;gedurende openingstijden, om op deze wijze bezoekers te onderwijzen, in acht nemend de maatschappelijke en archeologische context van de collectie.
- ↳ Het op effectieve wijze beheren en behouden van de museale collectie, door structureel toezicht te houden op de collectie en haar omgeving en door waar nodig onderhoud, conservatie- en restauratiewerkzaamheden te (laten) verrichten.
- ↳ Het uitbreiden van de historische perioden met nieuwe perioden, locaties, boerderijen en hutten. Het volgen van archeologische vondsten en opgraving studies.

OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

De Stichting Museumpark Archeon zet zich in om op een aantal domeinen concrete doelstellingen te verwezenlijken:

PUBLIEK:

- ↳ Het realiseren van een divers aanbod aan historische evenementen, om zo terugkerend bezoek te stimuleren. Hiertoe zullen er jaarlijks ten minste worden georganiseerd:
 - Grootschalige evenement/festivals met historische relatie zoals MidWinterFair waarbij een andere doelgroepen worden aangetrokken;
 - Een Int. Romeins festival, Viking festival en Middeleeuws.
 - Ten minste 10 thema-weekenden en in vakantie, feest en weekenden shows;
- ↳ Het realiseren van een toename van ten minste 10% in bezoekersaantallen binnen deze beleidsperiode, zowel fysiek als digitaal.
- ↳ Het maandelijks faciliteren van een wetenschappelijke/academische lezing.

PRESENTATIE:

- ↳ Het Archeologiehuis Zuid-Holland zal minstens eenmaal per jaar een wisseltentoonstelling faciliteren in de daarvoor bestemde ruimte.
- ↳ De thematische weekenden zullen een aanvullend museaal aspect krijgen.
- ↳ Er zullen gedurende deze beleidsperiode meer 50 plussers, vrijwilligers en zij met een afstand tot de arbeidsmarkt worden betrokken bij MPA. Dit vindt al 15 jaar plaats met de cliënten van de zorginstelling Ipse de Brug uit Zwammerdam.

COLLECTIE:

- ↳ Het gedurende deze beleidsperiode volledig registreren en documenteren van alle drie de kerncollecties.
- ↳ Het actief bijdragen aan onderzoek naar de collectie en daaraan verwante thema's en tevens participeren aan dan wel initiëren van ten minste een erfgoedproject per jaar.

BELEIDSPLAN 2025-2030

Het Beleidsplan is opgesteld om binnen deze beleidsperiode te realiseren, met hierin als elementen:

- ↳ Het realiseren van een Archeon Romeinse Scheepswerf, waar de collectie Zwammerdamschepen in gepresenteerd kunnen worden.
- ↳ Het faciliteren van verblijfsaccommodatie, waardoor long-stay arrangementen mogelijk worden.
- ↳ Het herinrichten van het parkeer- en entreegebied.
- ↳ Het herindelen van het terrein, ter verbetering van de interne routing.
- ↳ Het uitbreiden van het huidige aanbod aan chronologische afdelingen. Swifterband Cultuur, Vikingen en de 15^e eeuw.

ACTUELE REGIONALE & (INTER)NATIONALE ONTWIKKELINGEN

Momenteel zijn er meerdere ontwikkelingen gaande, waarbinnen MPA een rol speelt of kan gaan spelen. Deze ontwikkelingen worden hieronder zeer kort toegelicht.

Limes/UNESCO

Alphen aan den Rijn ligt aan de grens van het Romeinse Rijk, de Limes. De Limes is een van de grootste archeologische monumenten in de wereld. Deze Neder-Germaanse Limes is in 2021 opgenomen in de **Werelderfgoedlijst** van UNESCO. De drie provincies (Zuid-Holland, Utrecht & Gelderland) werkten nauw samen om deze nominatie te realiseren. Hiervoor moet de Limes kenbaar, zichtbaar en beleefbaar worden gemaakt. De Werelderfgoedstatus betekent een enorme stimulans, ook recreatief en economisch, voor de Limes en zijn omgeving. Dit internationale keurmerk heeft een enorme **toeristische aantrekkingskracht**. Centraal binnen deze nominatie stonden de Romeinse **Zwammerdamschepen**. De provincie Zuid-Holland heeft al in 2015 de terugkeer van de Zwammerdamschepen naar onze regio in haar beleidsprogramma opgenomen. Onderzoek in opdracht van de provincie door ZKA Consultants heeft Archeon en Alphen aan den Rijn als de voorkeurslocatie aangewezen.

Alphen aan den Rijn heeft **twee Romeinse castella** binnen haar gemeente namelijk Alphen aan den Rijn en Zwammerdam.

Groene Hart

De Gemeente Alphen aan den Rijn heeft in haar beleidsnotities het profileren binnen het Groene Hart als een duurzame gemeente. Binnen het Groene Hart werken de gemeenten nauw samen om tot een ontwikkelvisie te komen, waarin o.a. de economische vitaliteit, toerisme, recreatie en verantwoorde landbouw in worden meegenomen. Pret Platvorm Recreatie en Toerisme, de stichting Groen Hart Verbinders en de Groene Hart Iconen beleidprogramma zijn de regionale samenwerkingsvormen op bestuurlijk niveau.

City-Marketing

Alphen aan den Rijn wil vooruit. September 2019 is het Advies van de Commissie Citymarketing aan de Economische Adviesraad verschenen (Groene stad met Lef en ALPHEN#), welke een duidelijke stip op de horizon schetst. Enkele speerpunten zijn:

- I.s.m. PRET (Platform voor Recreatie en Toerisme): Het sterk positioneren van recreatiebedrijven Avifauna, Archeon & Boskoopse Tuinen en het Bentwoud. (samen A.B.B.A.)
- Het op de korte termijn verbeteren van de zakelijke en recreatieve verblijfsaccommodatie.
- Het verbinden van attracties d.m.v. het groene karakter.

De ontwikkeling in de Leisure en het museumsegment.

Schaalvergroting, groei middels vernieuwing en verlenging van het seizoen zijn enkele punten die in menig rapport naar voren komen als essentieel.

Archeon

Om in de komende decennia in de vrijetijdsector het marktaandeel te behouden en om uit te bouwen zijn investeringen noodzakelijk. Hierbinnen zijn schaalvergroting, seizoen verlenging, diversiteit in product, maar ook het vergroten van het aanbod van overnachting accommodaties is gewenst en noodzakelijk. Anno 2026 is de realisatie van een Hotel met 140 kamers van start gegaan. MPA is gestart met de realisatie 10 luxe 4-6 persoons Romeinse verblijven te realiseren middels de herbouw van archeologische opgraving gevonden in het voormalige Castellum van Albanianea in het stadshart van Alphen aan den Rijn. capaciteit 40-60 personen geheel in authentieke Romeinse stijl inclusief vloerverwarming

SWOT ANALYSE

Krachten	Optimale benutting
➤ Archeon is zeer centraal gelegen in het Groene Hart van Holland en goed bereikbaar met de auto en OV. Schiphol en de vier grote steden zijn op slecht 25 minuten bereikbaar. ➤ Archeon presenteert een diverse collectie van reconstructies en authentieke objecten. ➤ Archeon presenteert aan iedere doelgroep een breed scala aan elementen van onze geschiedenis. ➤ Archeon is ervaren in recreatief en educatief ondernemerschap. ➤ Archeon is een geregistreerd museum. ➤ Archeon werkt samen met lokale en provinciale overheden, evenals met verschillende (inter)nationale organisaties. ➤ De medewerkers zijn deskundig, gemotiveerd en genieten doorgaans een HBO of WO opleiding.. ➤ Bezoekers kunnen het verleden echt beleven en aanraken.	➤ Archeon zal iedere doelgroep specifiek programma's aanbieden op maat. ➤ Het samenspel van authentieke objecten en reconstructies zal optimaal worden benut bij de educatie van bezoekers. ➤ Archeon zal zijn museale status inzetten om kennis te vergroten en te delen.
Zwaktes	Oplossing
➤ Archeon is niet het hele jaar geopend door de invloed van de seizoenen. ➤ De bezoekersaantallen zijn afhankelijk van het weer. Dat heeft gevolgen voor de planning en inkomsten. ➤ Optimalisering van de personele bezetting is een dagelijkse uitdaging van de organisatie. ➤ Archeon grenst aan een woon stedelijk gebied.	➤ Er wordt gekeken naar mogelijkheden om Archeon het hele jaar door te openen. Dit middels tentoonstellingen, hetgeen door de museumstatus haalbaar is geworden. ➤ Door vrijwilligers in te zetten zal ook op rustige dagen het park goed bezet zijn. ➤ Archeon zal goed contact onderhouden met de woonwijk.
Kansen	Optimale benutting
➤ Er is een toenemende interesse voor de lokale en regionale cultuur en geschiedenis. ➤ Belangstelling voor archeologie en de 'oude tijd' neemt toe. Recreatief, informatief en educatief is de thematiek van archeologie en de Romeinse Limes erg populair. ➤ Archeon bereikt veel schoolgaande jeugd, wat mogelijkheden schept voor een 'rijkere' nationale educatie. ➤ De clustering van culturele attracties biedt een mooie combinatie voor bezoek en samenwerking. ➤ De invoer van de Museumkaart zal leiden tot een bredere en grotere doelgroep. ➤ Door zijn expertise in erfgoedpresentatie kan Archeon optreden als een internationaal voorbeeld. ➤ Veel partijen willen de Zwammerdamschepen terughalen en exposeren in de regio. ➤ De UNESCO erkenning van de Neder-Germaanse Limes is een geweldige kwalificatie die het bezoeken meer dan waard maakt en een enorme aantrekkingskracht is voor bezoekers ➤ De vrijetijds- en museumsector groeien. ➤ Alphen aan den Rijn is bezig zich te profileren binnen het Groene Hart als een duurzame gemeente. ➤ Alphen aan den Rijn benoemt Archeon in haar city-marketing plannen.	➤ Archeon zal zich ook richten op de lokale doelgroep in haar marketing. Dit bv. middels het organiseren van een Open Dag voor Alphenaren. ➤ In de externe communicatie zal de combinatie van authenticiteit en beleving goed naar voren worden gebracht. ➤ De invoer van de Museumkaart zal grootschalig worden aangekondigd. ➤ T.b.v. de wens om Romeinse scheepsresten te presenteren zal Archeon zich inzetten een Archeon Romeinse Scheepswerf te ontwikkelen. ➤ Archeon sluit zich aan bij de duurzaamheidsplannen van het Groene Hart. ➤ Door actief erfgoedprojecten in het kader van de Limes aan te gaan, zal Archeon een bijdrage leveren aan de UNESCO nominatie. ➤ Door bij specifieke doelgroepen nadruk te leggen op bepaalde thema's (bv. de Limes), zal deze doelgroep eerder naar het museumpark gehaald kunnen worden. ➤ Archeon sluit zich aan bij internationale samenwerkingen om zijn kennis en competenties te delen.
Bedreigingen	Oplossing
➤ Concurrentie op de vrijetijdsmarkt is vrij hevig. ➤ Constante bezuinigingen in de cultuursector hebben negatieve gevolgen voor musea. ➤ Insluiting in de wijk bemoeilijkt uitbreiding.	➤ Archeon zal zich profileren op een unieke wijze. ➤ Er is 2500m2 terrein uitbreiding gerealiseerd en de Archeonlaan wordt in 2027 gehele gerenoveerd als ook het entree gebied en parkeerfaciliteiten

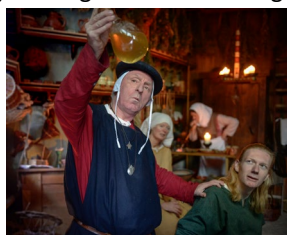
2. PUBLIEK

DOELGROEPEN

Archeon richt zich tot allen die beroepsmatig of persoonlijk geïnteresseerd zijn in de archeologie en/of geschiedenis van Nederland. Het kan hier gaan om personen die zich vanuit een educatief oogpunt tot Archeon wenden, maar ook kan dat vanuit een meer algemeen informatief uitgangspunt. Uiteraard kan het tevens gaan om personen die Archeon bezoeken vanuit een recreatieve instelling. De doelgroepen van Archeon kunnen ruwweg worden ingedeeld als volgt:

Losse bezoekers	Scholen (nationaal en internationaal)	Bedrijven en andere organisaties
↳ Dagrecreatie ↳ Kinderen ↳ Jongeren ↳ Ouderen ↳ Families met kinderen ↳ Families zonder kinderen ↳ Toeristen ↳ Verjaardagspartijtjes ↳ Verblijfsrecreatie ↳ Camping- en vakantiegasten ↳ Bezoekers van evenementen ↳ Specialisten	↳ Basisscholen ↳ Speciaal onderwijs ↳ Voortgezet onderwijs op ieder niveau ↳ Middelbaar beroepsonderwijs en hoger beroepsonderwijs ↳ Universiteiten	↳ Parkbezoekers/bedrijfsuitjes ↳ Horecapartijen ↳ Vergaderingen ↳ Beurzen ↳ Filmploegen/opnames ↳ Ambachtslieden ↳ Re-enactment en Living History Verenigingen ↳ Organisaties: Maand van de Geschiedenis, De Canon, De Limes ↳ Flora en Fauna met bijen, vogels, vlinders, egels en vleermuizen ↳ Cultuurpalet

De Museumkaart is reeds enige jaren ingevoerd en heeft gevolgen gehad voor de bezoekersaantallen.

PRESENTATIE

Centraal binnen het uitdragen van de missie staat de presentatie van de collecties. Deze, samen met de verschillende activiteiten en evenementen, is gericht op het verzorgen van een amusante en educatieve dag, maar ook op het stimuleren van terugkerend bezoek. De presentatie van de collectie is gedeeltelijk statisch (delen van de collectie blijven gedurende de beleidsperiode op dezelfde wijze gepresenteerd worden), maar is ook gedeeltelijk dynamisch.

VASTE OPSTELLING RECONSTRUCTIES

De kerncollectie reconstructies vormt de basis van de permanente expositie in het museumpark. Deze kerncollectie wordt op informatieve en interactieve wijze gepresenteerd aan bezoekers. De reconstructies van gebouwen en gebieden zijn te betreden, en reconstructies van objecten zijn hanteerbaar. Deze expositie is ingedeeld in drie deelgebieden, welke corresponderen met een deelcollectie. Binnen de deelgebieden is er verder onderscheid op basis van chronologie of context gemaakt. Alle reconstructies worden getoond in onderlinge

samenhang, om een zo compleet mogelijk beeld te creëren van hoe deze context er vroeger uit zou kunnen hebben gezien. Onderdelen van de collectie zijn voorzien van tekstborden, waarop de bezoeker de basisinformatie kan lezen.

Gedurende deze beleidsperiode zullen de mogelijkheden omtrent het uitbreiden en eventueel herindelen van deze kerncollectie worden geanalyseerd. Dit met het oog op bezoekersgemak en toekomstige groei.

DYNAMISCHE PRESENTATIE

Naast de kerncollectie reconstructies beheert en presenteert Archeon een grote hoeveelheid aan andere reconstructies van (pre)historische voorwerpen, constructies en kleding. Deze worden binnen dezelfde context gepresenteerd en actief gebruikt. Binnen de hierboven omschreven vaste opstelling worden deze reconstructies geplaatst in een relevante context. Aankleding van begeleidende Archeo Tolken geschiedt op basis van de relevante context (chronologisch en thematisch), maar is tevens afhankelijk van eventuele evenementen, rollen in shows en andere werkzaamheden. Zo zal de Tolk in de smederij kleding dragen die een middeleeuwse smid zou hebben gedragen.

Het streven is om deze dynamische presentatie constant te verbeteren (nieuwe objecten, nieuwe indelingen, nieuwe thema's).

VASTE OPSTELLING ARCHEOLOGIEHUIS ZUID-HOLLAND

Het Archeologiehuis Zuid-Holland /Romeins Museum Alphen aan den Rijn arrangeert de ontmoeting tussen de archeologie van Zuid-Holland en het publiek. De publieksinteractie en participatie worden actief gestimuleerd door de vaste opstelling, welke ingericht is om iedere doelgroep te bedienen. De vaste opstelling van het museum toont de kerncollectie Archeologische Voorwerpen en de bijhorende informatie op verschillende wijzen. Voor de jongere doelgroepen is er zeer veel aan te raken, uit te zoeken of te proberen, middels de laboratoriumtafels en de voeltafels, en is er veel visuele informatie op te roepen via touchscreens en computers. Voor een wat oudere doelgroep is er uitgebreid informatie te vinden door middel van tekstborden, vondstkaartjes en media. Ook wordt de bezoeker op meerdere manieren geprikkeld om niet slechts de collectie te zien als iets statisch, maar deze te relateren aan het heden of aan de locatie, evenals aan het proces van de archeologie.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLING

Minimaal eenmaal per jaar wordt een tijdelijke tentoonstelling ingericht op de vide van het museum, om op deze wijze aan de ene kant bezoekers te stimuleren nogmaals het museum te bezoeken, en aan de andere kant in te spelen op de op dat moment populaire thematiek. De tijdelijke tentoonstelling biedt een afwisseling op de statische vaste tentoonstelling en biedt tevens een mogelijkheid voor organisaties/instanties of instellingen om een interessante tentoonstelling neer te zetten of een onderzoek te presenteren.

EXPOSITIE MUSEUMPARK

Vanaf 2016 is er gestart met het jaarlijks presenteren van tentoonstellingen. Gerealiseerd zijn: Iconen, Spatacus, Ontstaan van Holland, Hollandse Winter, Keuken Geheimen, Napoleon, There is No Planet B, Sint Nikolaas, Wereld vol Goden en in de winter 2025-2026 Bene Lava. Allemaal in eigen productie ontwikkeld en uit eigen middelen gefinancierd. De tentoonstelling "100 eeuwen verhalen rond het Vuur" van het Onder Ons project is een initiatief met tien andere musea van het RMO – Leiden i.s.m. de Vriendenloterij.

Sinds 2018 loopt het Zwammerdam tentoonstelling en tegelijkertijd de reconstructie van de collectie van de 6 Zwammerdam schepen. Het schoonmaken van de collectie en het reconstrueren vindt live plaats voor het publiek. Mede mogelijk gemaakt door de provincie Zuid-Holland, Gemeente Alphen aan den Rijn en het Mondriaanfonds, Ministerie van OC&W, VSB Fonds, EDBA, Fonds Alphen, Vriendenloterij, Nico Nap Foundation en Het Cultuurfonds.

PUBLIEKSACTIVITEITEN

De educatie en het vermaak van de bezoekers staan centraal. Dit zal worden bewerkstelligd middels de vaste opstelling, de medewerkers en andere educatieve middelen, maar ook door andere publieksactiviteiten te organiseren. Deze publieksactiviteiten zijn van belang voor een goede en leerzame bezoekerservaring.

Elke dag zullen er activiteiten worden georganiseerd waarin de bezoekers kunnen participeren, zoals het bakken van brood, het exerceren met een soldaat en het maken van een Romeinse fibula. Bij deze activiteiten leert de bezoekers iets over het verleden, en houden ze er vaak een souvenir aan over.

Tevens zullen er activiteiten plaatsvinden waarin de bezoeker een toeschouwende rol speelt. Medewerkers demonstreren (pre)historische ambachten, religieuze rituelen en dagelijkse bezigheden, om zo de bezoekers het verleden te verbeelden. Dagelijks zullen er shows worden georganiseerd, zoals een gladiatorengevecht en een tempelceremonie, welke regelmatig worden aangepast. Aanvullende (thema)shows, zoals een modeshow, roofvogelshow of een ridderspektakel, worden op gezette momenten in het jaar georganiseerd.

Deze activiteiten zullen constant worden geëvalueerd, aangepast en aangevuld, om zo constant het product te blijven verbeteren.

EVENEMENTEN

Aanvullend op de vaste opstellingen en periodieke activiteiten zullen er jaarlijks meerdere evenementen plaatsvinden op Archeon. Dit zijn o.a. historische evenementen, immateriële erfgoed, zoals de diverse processies van de broeders, een Vikingmarkt, een Schots weekend en de Stad van Sinterklaas, maar ook evenementen die aansluiten bij de periodes die in Archeon getoond worden of zich richten op een specifiek deelthema. Hieronder zullen bijvoorbeeld vallen het Voedselweekend, Smeedweekend, de Prehistorisch weekend en het Romeinse festival, waar er aan de betreffende thema's extra aandacht wordt besteed.

Ook zullen jaarlijks enkele grootschalige terugkerende evenementen worden georganiseerd, zoals de Grijze Jager Dag, de Midzomerfair en de Midwinterfair. Tijdens deze evenementen komt er vaak een groter publiek en wordt er samengewerkt met derde partijen voor activiteiten, shows en optredens.

Archeon is constant bezig met het uitbreiden van bestaande evenementen, het organiseren van nieuwe evenementen en het bereiken van een breder publiek.

EDUCATIE

Archeon heeft een divers pakket aan middelen en methodes om een publiek te onderwijzen, welke allemaal zijn toegespitst op bepaalde doelgroepen. Educatie zal worden verricht aan de hand van de collecties, overige reconstructies, middelen zoals boekjes en tekstborden, maar vooral middels haar medewerkers en de aanwezige competenties, in de vorm van rondleidingen en activiteiten. Het immateriële erfgoed zal door de medewerkers worden overgedragen aan de bezoekers. Deze programma's zullen constant worden aangepast, herzien en aangevuld.

Centraal binnen educatie op Archeon zullen drie leermethodes staan:

↳ Learn by seeing. Bezoekers doen informatie over het verleden op door dingen te zien, horen of lezen.

- ↳ Learn by doing. Bezde Romeinse scheepswerfbezoekers worden actief gestimuleerd deel te nemen aan hun eigen educatie, door middel van activiteiten en interactieve programma's (speurtochten e.d.)
- ↳ Learn by living. Door gebruik te maken van reconstructies wordt een gevoel van 'immersie' opgewekt bij de bezoekers. Door een complete context te creëren, krijgen zij een goed beeld bij de objecten en hun gebruik.

LEZINGEN

In samenwerking met de Vereniging Vrienden van Archeon en de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN) afdeling Rijnstreek, zet Archeon zich in om maandelijks een wetenschappelijke/academische lezing te organiseren, voor geïnteresseerden, vrienden, vrijwilligers en medewerkers. Deze lezingen zullen inhoudelijk aansluiten bij de collecties binnen Museumpark Archeon, bij relevante thema's, recente ontwikkelingen binnen de museale wereld of lopende projecten.

MARKETING EN PR

Communicatie, marketing en PR zijn een belangrijk onderdeel van de bedrijfsstrategie van Archeon. Gedurende deze beleidsperiode zal deze sector dan ook niet slechts reageren op ontwikkelingen, maar ook kunnen inspireren. Inspiratie van buiten de traditionele museale of academische wereld kan onderwerpen of ideeën opleveren waar voorheen niet aan gedacht is. Daarom zal de programmering, en de communicatie hieromtrent, een dynamisch proces zijn, waarbij constant wordt gekeken naar het effect van de communicatie.

Het museumpark zal een strategisch communicatiebeleid voeren, waarbij gekeken wordt naar specifieke doelgroepen. Er zal gewerkt worden met lokale, nationale en internationale media, en er zal een voortvarend beleid gevoerd worden op het gebied van sociale media, gezien het groeiende belang hiervan in de huidige samenleving. De website zal constant vernieuwd en aangepast worden, om zo mee te gaan met de ontwikkelingen op communicatievlak.

Door een gezonde mix van betaalde publiciteit, vrij publiciteit, barter en eigen publiciteitskanalen te benutten, zal er een steeds grotere en bredere doelgroep bereikt worden.

DOELGROEPEN – MIDDELENMATRIX

Om de efficiëntie en het bereik van promotiemiddelen per doelgroep aan te geven is er gebruik gemaakt van de volgende symbolen:

- De min geeft aan dat er weinig tot geen effectief bereik zal worden behaald bij deze communicatie.
- ± De plusminus geeft aan dat er niet veel effectief bereik zal worden behaald bij deze communicatie, ofwel omdat het medium niet past bij de doelgroep, ofwel de boodschap in combinatie met het medium niet zal aanslaan bij deze doelgroep.
- + De plus geeft aan dat de doelgroep goed bereikt zal worden via het medium en het positief effect zal hebben.
- ++ Twee plusjes geven aan dat het medium zeer geschikt is om de doelgroep te bereiken.

	Primair*	Secundair*	Hoger*	Academici	Hobbyisten	Ouderen	Jonge stellen	Gezinnen	Pers	Erfgoed**
Website	±	±	+	++	++	+	+	+	+	++
Sociale Media	±	±	+	+	++	-	+	±	±	++
Persbericht	-	-	-	+	+	-	-	-	++	++
E-mail/nieuwsbrief	+	+	+	++	++	±	±	+	+	++
Reclame in kranten	-	-	+	±	++	++	++	++	++	+
Reclame in tijdschriften	-	+	++	++	++	++	++	++	±	+
Flyers	+	-	+	±	++	++	++	++	-	-
Borden	-	-	-	±	+	+	++	++	-	-

*Hiermee worden trappen van onderwijs bedoeld. Primair onderwijs doelt op de basisschool, secundair doelt op middelbaar onderwijs en hoger doelt op HBO of universitair onderwijs

** Hiermee worden relevante erfgoedinstanties als musea, archeologische bedrijven, overheidsafdelingen en dergelijke bedoeld.

3. DE COLLECTIE

In Villa Rijswijk is de permanent tentoonstelling die bestaat uit de vaste opstelling van archeologisch vondsten.

In de kleine zaal op de 1^e verdieping is de expositie ruimte t.b.v. wissel presentaties. Minder aandacht voor de vondsten maar een toevoeging van informatie op maatschappelijk thema's. De tentoonstelling "There is No Planet B" welk inde winter van 2023-2024 te zien was in het Romeins Badhuis van Archeon zal terugkeren met hoofd thema's in Villa Rijswijk. Essentiele onderdelen van natuur behoud en beheer, stikstof, duurzaamheid de eco- footprint en mondiale waterkwaliteit.

COLLECTIEBESCHRIJVING

De collectie van Museumpark Archeon bestaat uit drie kerncollecties:

KERNCOLLECTIE ARCHEOLOGISCHE VOORWERPEN

De kerncollectie archeologische voorwerpen is opgebouwd uit authentieke vondsten afkomstig uit het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland, aangevuld met objecten uit het depot van het Rijksmuseum van Oudheden en het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van de gemeente Rotterdam (BOOR). Deze kerncollectie, zoals te zien in het Archeologiehuis-Romeins Museum, bestaat enerzijds uit bruiklenen, en anderzijds uit een tentoonstelling in bezit van en opgesteld door het Provinciaal Archeologisch Depot in samenwerking met het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

DE ROMEINSE ZWAMMERDAMSCHEPEN

De Zwammerdam collectie -In het kader van de Unesco werelderfgoed nominatie voert de SMA de restauratie uit van de maritieme erfgoed collectie van de Zwammerdam schepen. Deze zijn opgegraven in de zeventiger jaren van de vorige eeuw. De RCE heeft de collectie middels een bruikleenovereenkomst overgedragen aan de provincie Zuid Holland . Archeon is in januari 2018 gestart met de restauratie van de Zwammerdam 2. In het voorjaar 2020 zijn deze afgerond en vindt er in een nieuw te bouwen loods de voorgang plaats met de Zwammerdam 4. Medio 2026 zullen deze werkzaamheden naar verwachting afgerond zijn. Samen met de 4 partijen, het Ministerie van OC&W, de provincie Zuid-Holland, Gemeente Alphen aan den Rijn en Archeon is een intentieverklaring ondertekend in 2022. In maart 2026 is een bidbook gepresenteerd aan het Ministerie namens deze 4 partijen en zal in september 2026 de Fondsenwerving van start gaan om de Romeinse Scheepswerf Archeon, waar de Zwammerdamschepen hun permanente plek gaan krijgen in een moderne en internationaal aansprekende publieksvoorziening.

KERNCOLLECTIE RECONSTRUCTIES

De kerncollectie reconstructies omvat statische, lastig verplaatsbare, relatief onvervangbare, duurzame authentieke reconstructies, gebaseerd op Nederlands bronmateriaal, passend binnen de chronologische en thematische context zoals afgebeeld in Archeon, welke door hun natuur, toepassing, schaal en uniekheid behoren tot de permanente basistentoonstelling. Deze objecten zijn vanaf de start van Archeon verzameld, aangevuld en opgebouwd.

KERNCOLLECTIE DOCUMENTEN

De **kerncollectie documenten** omvat brongegevens voor de reconstructies, zoals eigen bouwtekeningen, blauwdrukken, schetsen en verbouwings- en restauratieverslagen. Deze worden deels opgeslagen in archiefkasten en deels digitaal. Waar van toepassing zijn de originele bouwkundige brontekeningen ook te vinden bij de gebruikte architectenbureaus. Archeon heeft kopieën van de gebruikte archeologische rapporten. De originelen zijn te vinden bij de opgravende bevoegdheid (Universiteit, Gemeentelijk/Provinciaal depot of RCE).

KERNCOLLECTIE IMMATERIEEL ERFGOED

Het immaterieel erfgoed is een wezenlijk onderdeel van de collectie van Archeon. In deze beleidsplan periode zal deze collectie worden geactualiseerd.

DIGITALISERING VAN DE COLLECTIE

In de provincie Zuid-Holland heeft het Erfgoedhuis een digitaliseringsprogramma met financiële ondersteuning van het prins Bernard Cultuur Fonds ontwikkeld. De kerncollectie archeologie zal binnen de periode van dit beleidsplan gedigitaliseerd worden

COLLECTIEMUTATIES

Archeon is vooral op projectbasis actief met het uitbreiden van de museale **kerncollectie reconstructies**. De basis van deze kerncollectie wordt gevormd door vrij omvangrijke gebouwen, waardoor het museumpark afhankelijk is van beschikbare grond en middelen. Er is dan ook regelmatig sprake van uitbreiding van de museale kerncollectie reconstructies met schilderijen, beelden en kleinere constructies.

De kerncollectie archeologische voorwerpen staat in een vaste tentoonstelling. Hierbinnen zal niet erg veel veranderen aan de samenstelling. Wel is er een doel gesteld om tijdens deze beleidsperiode Romeinse platbodemschepen te presenteren.

Archeon exploiteert actief de kerncollectie reconstructies. Deze interactieve permanente tentoonstelling van de collectie heeft uiteraard directe invloeden op de objecten in de vorm van schade. Objecten uit de **kerncollectie reconstructies** zijn relatief vervangbaar doordat dit reconstructies zijn. Bij het afstoten van objecten uit deze collectie wordt een protocol gevolgd, welke vermeld staat in het **Collectiebeleid**, en waarin staat omschreven op welke wijze het object wordt af gestoten.

COLLECTIEREGISTRATIE & DOCUMENTATIE

Op basis van de nieuwe collectiedefinitie zijn de kerncollecties geregistreerd. Hierbij is de documentatie hoofdzakelijk de combinatie van de kerncollectie documenten en het collectieregister. Alle onderdelen van de kerncollecties zijn volledig geregistreerd.

Momenteel is de registratiestatus van de verschillende collectie-onderdelen als volgt:

- ↳ De vaste collectie archeologische voorwerpen, welke in permanente bruikleen zijn is, is volledig geregistreerd in Adlib Museum Lite.
- ↳ De kerncollectie reconstructies is volledig geregistreerd.
- ↳ De kerncollectie documenten is uitgezocht en grotendeels gewaardeerd. Deze zal deze beleidsperiode worden geregistreerd. De gehele collectie is gedigitaliseerd.

ONDERZOEK

Onderzoek binnen Archeon is veelal gericht op vergroting van de kennis over de collectie en toekomstige presentaties. Informatie over de deelcollecties, de chronologische en thematische context hiervan en zaken als kleding en activiteiten wordt gebundeld in readers. Soms leidt onderzoek naar voorwerpen uit de kerncollectie archeologische voorwerpen tot publicatie.

De collectie van Archeon staat ook ten dienste van onderzoek door derden. De archeologische voorwerpen, maar ook de reconstructies zijn toegankelijk voor kunsthistorisch, historisch en archeologisch onderzoek. Hierdoor kan de kennis van de collectie worden verbreed actieve conservering en restauratie

In overleg met relevante specialisten en coördinatoren, besloten worden een onderdeel van de kerncollectie reconstructies van Archeon te laten restaureren om het object te repareren. Ook kan er worden besloten een object uit de collectie te laten restaureren met als doel verfraaiing. Zo worden jaarlijks de gebouwen opnieuw geschilderd, daken opnieuw bekleed en hekjes opnieuw gebouwd. Reconstructies van schilderijen, beelden of andere kunstvoorwerpen worden gerestaureerd door gekwalificeerde specialisten, na nauwkeurig bronnenonderzoek en overleg met de coördinatoren van de deelcollectie.

4. ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

RECHTSPOSITIE, STRUCTUUR EN BELEID

STICHTING MUSEUMPARK ARCHEON

De Stichting Museumpark Archeon draagt zorg voor het uitoefenen van diverse museale taken, waarbij het bestuur het voortbestaan van Archeon garandeert. Deze taken omvatten o.a.:

- Het waarborgen van de authenticiteit van de collectie;
- Zorgdragen dat de collectie op correcte wijze gepresenteerd wordt aan het publiek;
- Het toezien op het behoud en beheer van de collectie;
- Het (laten) onderzoeken van onderdelen van de collectie;
- Het (laten) opstellen en bijhouden van een collectieregistratie en –documentatie;
- Het toezien op de uitoefening van de museale taken;

Het bestuur van de Stichting Museumpark Archeon is opgezet volgens de Code Cultural Governance, en houdt deze code aan als richtlijn bij de uitoefening van haar taken.

ARCHEON NOVUM vof

Archeon Novum vof, zoals deze is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, draagt zorg voor:

- Het exploiteren van en het dragen van het exploitatie risico van Archeon en het Archeologiehuis/Romeins Museum;
- Het exploiteren van diverse winkel- en horecagelegenheden op het terrein;
- Het organiseren van evenementen;
- Ontvangt geen exploitatie subsidie voor de SMA en voor Archeon Novum

Daarnaast treedt de vennootschap op als uitvoerende partij voor vele museale taken. Deze taken omvatten o.a. collectieregistratie, onderzoek en projectwerkzaamheden. Tevens zal de V.O.F. Archeon Novum:

- Zorg dragen voor het dagelijks beheer en behoud van de “Collectie”;
- Zorg dragen voor de veiligheid van de collectie, de bezoekers en de medewerkers;
- Verrichten van administratieve taken ook voor de Stichting Museumpark Archeon;
- Het uitvoeren van het marketing en sales beleid en het realiseren hiervan
- Kortom alle aspecten van de exploitatie van MPA.

VERENIGING VRIENDEN VAN ARCHEON

Archeon wordt ondersteund door de Vereniging Vrienden van Archeon (VVvA). De VVvA, onder leiding van een autonoom bestuur, ondersteunt het Museumpark met vrijwilligerswerk, donaties en goede wil. De VVvA verzorgt, begeleidt en organiseert al het vrijwilligerswerk binnen het park. Hiertoe zijn er verschillende groepen waarbinnen vrijwilligers actief zijn. Daarnaast organiseren zij diverse activiteiten, organiseren zij jaarlijks een lezingenserie (aansluitend bij de thematiek van het park) en spelen zij een belangrijke rol binnen diverse projecten. Culturele uitstapje en jaarlijks buitenlandse studie

reis. Het verenigingsblad van de VVvA, de Nova, komt 2-jaarlijks uit en staat vol met relevante artikelen en nieuwtjes over het park en hier aan gerelateerde onderwerpen.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Archeon is een dynamische, brede en divers in haar organisatiestructuur. Medewerkers worden binnen een bepaalde functie aangenomen, en vervullen dikwijls ook taken buiten deze functie of bekleden meerdere functies. Zo bestaat het Gladiatoren team van medewerkers vanuit de diverse afdelingen. Buiten het zomer seizoen wordt er meegeholpen met de uitvoering van de events en festivals zoals de Midwinter Fair.

ONDERNEMINGSRAAD

Sinds 2015 functioneert de Archeon Ondernemingsraad. Een van de gerealiseerde uitgangspunten is het afsluiten met de sociale partners van de AVR =Archeon Arbeid Voorwaarden Regeling . Deze AVR is gebaseerd op de CAO van de dagrecreatie. De aanpassingen zijn in tranches ingevoerd en het implementeren van de loonschalen en functie indelingen zijn in 2019 afgerond. De directie en de SMA onderschrijft de Ethische Code voor Musea en deelt deze uit aan nieuwe medewerkers.

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers worden door de Vereniging Vrienden van Archeon geworven, opgeleid, begeleid en geëvalueerd. Hiertoe bestaat er een commissie vrijwilligers, waarbinnen de verschillende groepen vertegenwoordigd worden. Vrijwilligers binnen Archeon kunnen zich bezig houden met verschillende onderdelen, waaronder bijvoorbeeld het bemannen van het park, assisteren in het groenonderhoud, het ontvangen van mensen in het museum, het bijdragen aan bouwprojecten, maar ook met het organiseren van activiteiten of schrijven van artikelen.

Archeon wil de komende jaren meer vrijwilligers werven en inzetten. Hiertoe is de VVvA van start gegaan met het ontwikkelen van een nieuw vrijwilligersbeleid, geënt op het werven, opleiden en begeleiden van vrijwilligers. Het doel is om bezoekers een rijkere ervaring te bieden door de locaties in het museumpark meer te vullen.

ARCHEON ACADEMY

De Archeon Academy is een intern opleidingsinstituut worden, welke opgezet zal worden door Archeon en de VVvA. De Archeon Academy zal zich richten op de permanente educatie van betaalde en onbetaalde medewerkers. Zij zal zorg dragen voor scholing op het gebied van theatrale vaardigheden en publieksbegeleiding, maar ook voor scholing over de prehistorie, Romeinse tijd en de middeleeuwen.

VEILIGHEID

De veiligheid van de bezoekers, het personeel en de collectie is van groot belang. Daarom is er ook een uitgebreid Veiligheidsplan opgesteld, welke jaarlijks zal worden herzien. Ieder jaar zal worden gekeken of er nieuwe Bhv'ers en/of EHBO'ers worden opgeleid en zullen risico's in kaart worden gebracht.

De medewerkers worden via cursussen, voorlichtingen en protocollen voorbereidt op eventuele calamiteiten. Er is een verplichte brandweer training. Volgens de keuringseisen zoals opgenomen inde verzekeringen polis vinden er periodiek de vereiste controles plaats. Electrische technische installaties, onderhoudscontracten, toezicht door ODMH (Omgeving Dienst Midden Holland)

FINANCIËN

Het zoeken naar en vinden van externe financiering is een continu uitdaging en taak. De erfgoed tafel Limes van de provincie Zuid-Holland heeft jaarlijks een budget en regelmatig, zo om de 2 tot 3 jaar worden er projecten gerealiseerd mede dankzij de steun van uit deze erfgoedtafel. Het Mondriaanfonds in het kader van het Zwammerdam project, draagt bij aan de Restauratie Zwammerdamschepen. Ook ondersteunen Het Cultuurfonds, De Vriendenloterij, Gemeente Alphen aan den Rijn, VSB Fonds, Fonds Alphen en Nico Nap Foundation dit unieke project. Het Cultuurfonds draagt bij voor specifieke onderwerpen. Het fondsenwervingen team opereert i.s.m. met de directie.

5. BELEIDSPLAN 2025-2030

De uitbreidings-investeringsplannen voor de beleidsperiode tot 2030 zijn:

1. De verdere werkzaamheden aan het Zwammerdam project met de ontwikkeling en realisatie van de **Romeinse Scheepswerf** door de vierpartijen samenwerking tussen Provincie, Gemeente, Rijksoverheid en Archeon. Het Bidbook is opgesteld door deze 4 partijen en de financierings- wervingscampagne zal gaan starten per mei 2026.
2. De bouw van de **reconstructie van de Zwammerdam 9**. Een project van de Romeinse Limes Erfgoed tafel provincie Zuid-Holland met een financieringsbijdrage van 40% zijne € 50.000,-. Overige financiering uit eigen middelen.
3. De kano **Zwammerdam 5 naar Villa Rijswijk** verplaatsen voor de permanente tentoonstelling.
4. Al het archeologisch hout van de grote, respectievelijk Zwammerdam 4 (35 meter) en Zwammerdam 6 (24 meter) zijn schoongemaakt en dus veiliggesteld voor de toekomst en worden **in depot in Archeon opgeslagen**. Daarmee is de gehele collectie gereed voor de toekomstige generaties. **Tentoonstelling** wordt ge-upgrade.
5. **Vernieuwen van de Archeonlaan** met uitbreiding van de parkeer capaciteit met 125 plaatsen en verbreding van de entree corridor en herindeling van het entree gebied. Uitvoering en financiering door BPD in het kader van oplevering van de voormalige bouw weg.
6. **Project 2035** met uitbreiding van de presentaties als huisraad en attributen in alle locaties. Blijvend aandacht voor de werkzaamheden van onderhoud aan de 45 locaties. Dorestad fundering en nieuwe dak van shingles. Rieten dak van de middeleeuwse huis van de imker. Nieuwbouw van IJzertijd Boerderij Esinghe Groningen. Middeleeuwse Herestraat onderhoud .
7. **Limes Visitors Hub**; in het kader Unesco wereld erfgoed is de realisatie van een Limes informatie centrum. De opdracht is door de Nederlandse Limes Samenwerking is verstrekt met een bijdrage van € 40.000,-
8. **Viking periode** uitbreiden met het derde schip in 2026. Deze is overgenomen van het Fries Museum en komt in het water te liggen voor Dorestad, de reconstructie van de Viking nederzetting uit Wijk bij Duurstede.
9. **Viking Molen** bouwen en in 2027 plaatsen
10. Bouw van de reconstructie van de **Romeinse barakken** t.b.v. museale presentatie en verblijfsaccommodatie voor schoolklassen, gezinnen en de zakelijke markt. 48 slaapplekken. De gast verblijft hier in Romeinse Kledij en wij verzorgen een Romeinse belevenis. Het Cultuurfonds draagt bij met een lening van € 500.000,-
11. De realisatie van een 15e-eeuws **Huis Amsterdams** ambachtshuis uit de Warmoesstraat, in de Herestraat van het stadje Gravendam. De bouw van de constructie is gestart bij de aannemer Restauratiewerf Schiedam en plaatsing van het gebint eind 2027.
12. **Uitbreiding Romeinse tijd**. De reconstructie van popina en een bouwblok met verschillende woningen-werkplaatsen en een daarvoor liggende galerij, biedt de mogelijkheid om het Forum verder gestalte te geven. Planning startbouw eind 2028/begom 2029. Uit archeologisch onderzoek in Voorburg blijkt dat de hoofdstraat van het toenmalige Forum Hadriani ook een tegenover de herberg gelegen bouwblok vertoonde.
13. **Verblijfs Lodges** in het museumpark voor meerdaagse vakantie voor gezinnen en voor bedrijven en organisaties t.b.v. cursussen en trainingsdagen met overnachting. Realisatie 2031.

BIJLAGE 1: OVERZICHT STAKEHOLDERS

MPA een divers scala aan stakeholders. Als werkgever, museum, projectontwikkelaar, ondernemers, bedrijf, kenniscentrum, locatie en onderdeel van de stad en de natuur en de biodiversiteit als groen oase in de wijk en stad. zijn er bij verschillende processen en activiteiten primaire en secundaire stakeholders. Hoewel de rol, invloed en relevantie van de verschillende belanghebbers kan verschillen per deelproces of activiteit is er ruwweg een segmentatie te maken in vier categorieën.

Onder de primaire stakeholders vallen vooral de interne belanghebbers zoals personeel en directie, maar ook de bezoekers. Deze partijen worden actief betrokken bij ieder bedrijfsproces. Onder de secundaire stakeholders worden de overige partijen die van belang zijn voor Archeon geschaard, zoals subsidienten, sponsors, geaffilieerde verenigingen en organisaties, overheden en buurtbewoners. Deze partijen worden betrokken bij specifieke processen, afhankelijk van hun rol, belang en invloed.

		Belang	
		Laag	Hoog
Invloed	Hoog	<u>Tevreden houden</u> ➤ ZZP'ers ➤ Leveranciers ➤ Gemeente Alphen aan den Rijn ➤ Provincie Zuid-Holland ➤ Sponsors en fondsen ➤ Scholen ➤ Bedrijven/organisaties	<u>Nauw beheren</u> ➤ Bezoekers ➤ Vast personeel ➤ Vrijwilligers ➤ Directie ➤ Archeon Novum ➤ Vereniging Vrienden van Archeon ➤ Seizoen krachten
	Laag	<u>Monitoren</u> ➤ Museale instellingen in de omgeving ➤ Erfgoedhuis Zuid-Holland ➤ Archeologische Werkgemeenschap Nederland ➤ Universiteit Leiden ➤ De Europese Unie ➤ Nederlandse Museum Vereniging (NMV) ➤ International Council of Museums (ICOM) ➤ Onderzoekers	<u>Informeren</u> ➤ Buurtbewoners ➤ Hulp- en alarmeringsdiensten ➤ Exarc ➤ Pers en media ➤ Icom ➤ Nederlands Museum Vereniging